

Teiciens «ko sēsi, to plausi» saprotams gan tiešā, gan pārnestā nozīmē ikvienam lauk-saimniekiem. Vērts atcerēties, ka saimniecības rīcībā esošās modernās tehnoloģijas nespēs sevi attaisnot, ja saimniekošana nesāksies ar kvalitativu sēklu.

Gluži tāpat kā kārtīgs piena vai gaļas ražotājs savu ikdienu nevar iedomāties bez rūpēm par ciltsdarbu ganāmpulkā, arī graudu, kartupeļu vai zālaugu audzētājam viss sākas ar sēklu. Laba sēkla ir labas ražas pamats, bet labas sēklas sākums meklējams labā šķirnē un rūpīgā sēklkopības darbā.

Tāpēc ik pa laikam ir vērts atcerēties, kādas priekšrocības nodrošina sertificētas sēklas iegāde, kā arī to, kādas ir šķirņu lietotāju tiesības un pienākumi.

SELEKCIJA KĀ SĒKLU DARBNĪCA

Saimniekiem ar pareizas agrotehnikas palīdzību jārada apstākļi, lai šķirne varētu pēc iespējas labāk parādīt savu potenciālu – vietas labās īpašības. Zinātnieku aprēķini rāda, ka sējuma ražība par 30-50% atkarīga no sekmiņi izvēlētas mēlošanas un augu aizsardzības sistēmas. Savukārt šķirnes ģenētiskais potenciāls var ietekmēt gala rezultātu vēl par 10-25%. Šķirnes izvēlei jābūt gudrai, lai saimniecības klimatiskie un augsnēs apstākļi būtu atbilstoši izvēlei, jo ne visu iespējams kompensēt ar agrotehnikas pasākumiem.

Ko sēsi, to plausi

Bioloģiskajai sēklkopībai Latvijā jāattīstās straujiem soliem, lai, nonākot pie prasības sējai izmantot tikai bioloģiskas izcelsmes sēklas, sēklkopības nozare kā bizness dotu pienesumu Latvijas ekonomikai un lauksaimnieki nebūtu atkarīgi no ārvalstu piegādātājiem.

Selekciju varam droši saukt par jauno šķirņu un labāko sēklu darbnīcu. Tā nepieciešama, lai raditu jaunas konkrētam reģionam, tehnoloģijām un ražas izmantošanas veidam piemērotas šķirnes. Jaunas šķirnes atšķirīgumu, stabilitāti un viendabīgumu apstiprina ar starptautiski atzīta testa rezultātiem. Arī pēc šķirnes reģistrācijas selekcionāru un sēklkopju pienākums ir veikt šķirnes uzturēšanu un sēklkopību, kas garantē tai raksturīgo īpašību saglabāšanos sēklu pavairošanas un sertifikācijas procesā, kamēr vien šķirne kādā valstī tiek audzēta.

Šķirņu izvēlē nevar paļauties tikai uz reklāmu un vispārikiem ieteikumiem. Izvēloties jāizvērtē, cik piemērota šķirne ir saimniecības ražošanas apstākļiem – vai būs iespējams savlaicīgi iesēt un novākt, vai agroklimatiskie apstākļi un augsnes īpašības atbilst šķirnes prasībām. Savukārt sēklu ražotājiem svarīgi izvērtēt arī savas tehniskās iespējas – vai iespējams nodrošināt aprīkojumu sēklu pirmapstrādei, tīrišanai, fasēšanai, uzglabāšanai; vai ir zināms, kur šādus pakalpojumus var saņemt ārpus saimniecības.

PRASĪBAS NEATŠĶIRAS

Bioloģiskajiem sēklu ražotājiem jāņem vērā, ka kvalitātes minimālās prasības (sēklu dīdzība, tīriba u.c.) ir vienotas kā konvencionālajā, tā bioloģiskajā sēklkopībā. Bioloģiskās saimniecības sertifikāts apliecina sēklas materiāla bioloģiskās ražošanas statusu, bet pārējās prasības neatšķiras.

Visām bioloģiskajām saimniecībām jāņem vērā, ka līdz 2035. gadam tās varēs saņemt no VAAD atlauju sējai iegādāties konven-

cionāli ražotu sēklas materiālu (pie nosacījuma, ka attiecīgās sugas vai šķirnes bioloģiskās sēklas materiāls nav pieejams sašķānā ar VAAD uzraudzīto datu bāzi). Jaunā bioloģiskā regula skaidri definē, ka 2035. gadā beigties šīs bioloģiskajai sēklkopībai noteikto iznēmumu pārejas periods, un pēc tam bioloģiskās saimniecības drīkstēs iegādāties un izmantot tikai bioloģiskas izcelsmes sēklas.

VAI KVALITĀTVU SĒKLU VAR SAGATAVOT IKVIENS?

Sēklaudzētājiem jāievēro virkne nosacījumu, lai sasniegtu kvalitātes prasības, kas ļauj ražu sagatavot kā sertificētu sēklas materiālu. Turklat tādu var iegūt tikai no sertificēta attiecīgās šķirnes izejmateriāla – tātad jāiegādājas augstas kategorijas sēklas izejmateriāls. Sēklkopībā, lai izvairītos no sugu un šķirņu sajaukšanās, jāievēro likumdošanā noteiktie augu sekas nosacījumi. Jau sēklu lauku apskatē tiek vērtēta sēju mu tīriba, tostarp no grūti nošķirojamām nezālēm – vējauzām u.c. Tāpēc saimnieka pienākums ir papildus rūpēties, lai lauks ir tīrs gan no citu kultūraugu sugu, gan nezāļu piejaukumiem. Ja to nav bijis iespējams novērst pirms sējas, tad veģetācijas periodā jāveic vairākkārtēja sēklu lauku ravēšana. Visā sēklu ieguves procesā ar dubultu uzmanību jāseko visu agregātu tīribai – gan sējmašīna, gan novākšanas tehnika ir rūpīgi jāiztira, lai būtu drošs, ka citas sugas vai šķirnes sēklas nebūs aizķērušās kombaina kuļkurvī, pacēlājos, sietos. Gatavojojot sēklas materiālu, svarīga ir ražas priekštirišana pirms kaltēšanas, lai maksimāli atrīvotos no visiem piemaisījumiem, pelavām. Kaltēšanas režīmam jābūt sau dzīgam, lai sēklas nezaudētu dīdzību. Bioloģiski audzētam sēklas materiālam īpašs izaicinājums ir sēklu tīrišana, jo dažādo nezāļu sugu sēklu atdalīšana var prasīt

labi nokomplektētas tīrāmās mašīnas, kur pieejami gan dažādu acu sieti, gan trijeri. Sēklu tīrišanas process vajadzības gadījumā ir jāveic atkārtoti pat vairākas reizes. Arī iegādājoties sertificētu sēklu un turpmāk plānojot to vairākus gadus ataudzēt kā sēklas materiālu savai saimniecībai, ir svarīgi ie vērot visus kvalitatīvas sēklas sagatavošanas nosacījumus – cik vien saimniecības tehniskās iespējas to ļauj. Darbojoties saimniecībā ar vairākām sugām vai vairākām šķirnēm, nav viegli nodrošināt ražas nesajaukšanos. Sajaukšanās, nezāļu piejaukumi un kaitēkļu, slimību bojājumi ir galvenie iemesli, kāpēc augstvērtīgs sēklas materiāls zaudē savas labās īpašības. Piemēram, jau likumdošana nosaka, ka kartupeļu stādījumos ik gadu vi dējī 10% platību obligāti jāatjauno ar sertificētu sēklas materiālu, lai izvairītos no gaišās gredzenpuves izplatišanās. Tāpat arī pārējām sugām ik gadu vismaz 10-20% sējumu vēlams apsēt ar atjaunotu sertificētu sēklas materiālu, lai nodrošinātu bāzi kvalitatīvas ražas ieguvei.

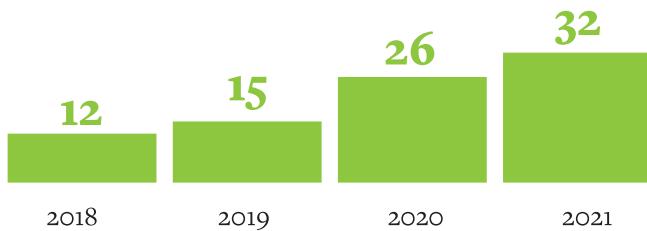
AR DOKUMENTIEM – VISS KĀRTĪBĀ

Iegādājoties sēklas materiālu, jāzina, ka tā kvalitātes garants ir VAAD vai citas ES valsts attiecīgās uzraudzības institūcijas izsniegti dokumenti – sēklu etiķete, kas ietver norādi, kādai sēklas kategorijai partija atbilst. Šīkāku informāciju par dīdzību, 1000 sēklu masu, citu sugu piejaukumiem sēklas materiālā un citiem rādītājiem pircējs var iegūt, saņemot no pārdevēja sēklu testēšanas pārskatu. Tomēr galvenais dokuments sertificētai sēklai ir tās etiķete, kurai jābūt piestiprinātai pie katras sēklas iesaiņojuma vienības. Šīs etiķetes vēlams savākt un saglabāt, lai varētu

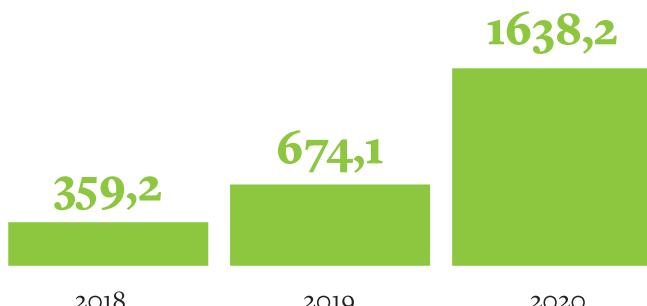

Tēma. Bio sēklas

Bio sēklaudzētāji Latvijā

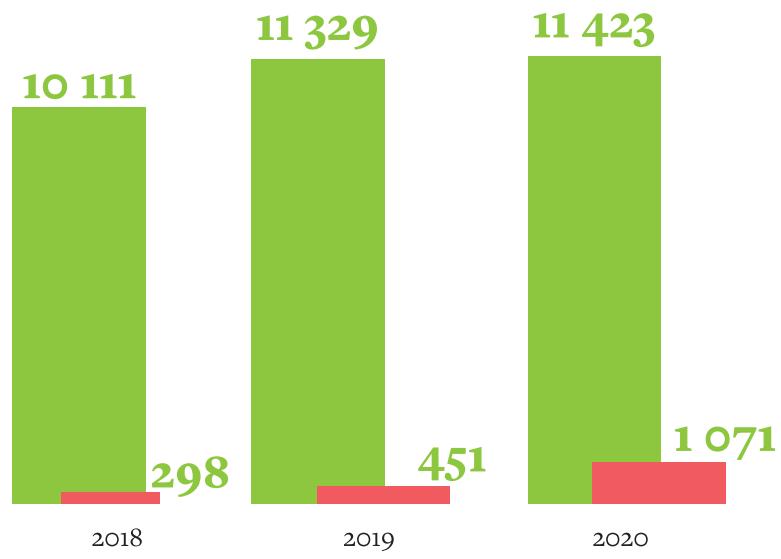

Kopējais biosertificētās sēklas daudzums, t

Sertificēto sēklu nodrošinājums bioloģiskajās sējplatībās

■ Nepieciešamais sēklu nodrošinājums, t
■ Sarāžotās bio sēklas, t

Avots: ZM, LSA

pierādīt izmantotās sēklu partijas apjomu, kā arī situācijās, kad nepieciešams iesniegt pretenzijas VAAD par nopirktais sēklas kvalitāti. Katrs lauksaimnieks var vērsties VAAD arī, lai novērtētu savas pašsagatavotās sēklas kvalitāti un lūgtu laboratorijas apstākļos pārbaudīt sēklu digitspēju vai citus rādītājus. Tomēr šajā gadījumā saņemtie testēšanas rezultāti nav oficiāls dokuments un neļauj saimniekam tirgot pašaudzēto produkciju ārpus saimniecības, kā arī negarantē produkcijas kvalitātes atbilstību standartiem. Tāpēc pircējam jābūt zinošam un jānovērtē reālā situācija, lai nejauši neiegādātos «kaķi maisā», turklāt ievazājot saimniecībā tādas nezāles kā rudzu smilga, lāčauzas vai gaiļsāres, kuru ierobežošana var prasīt ilgus gadus.

NO LOPBARĪBAS LĪDZ AUGSTĀKAJAI KLASEI

Dažkārt lauksaimnieki ir pārsteigti, ka arī no-pirktais sertificētās sēklas materiālā ir dažu citu sugu sēklu piejaukumi, kas visā plaukumā labi redzami sējumā veģetācijas periodā. Saimniekam rodas sajūta, ka ir piekrāpts un sēkla nav bijusi kvalitatīva. Tomēr der atcerēties, ka sēklkopībā ir noteiktas vairākas sēklu kategorijas. Jo augstākas kategorijas sēkla, jo

augstākas kvalitātes prasības, tostarp mazāk pieļaujama citu sugu sēklu klātbūtnē. Iegādājoties, piemēram, C2 kategorijas graudaugu sēklu, kas ir zemākā kategorija sēklkopībā, citu sugu sēklu pieļaujamas daudzums sniedz līdz 20 sēklām vienā kilogramā. Šī kategorija nav paredzēta tālākai sēklas materiāla iegūšanai, bet gan ražas pārstrādei pārtikā vai lopbarībā. Tāpēc, domājot par sēklas pavairošanu savā saimniecībā vēl vairākus gadus, labāk izvēlēties augstākas kategorijas sēklu vai arī rūpīgi iepazīties ar sēklu partijas testēšanas rezultātiem, lai jau pērkot zinātu par piemaisījumu klātbūtni.

Ja rodas šaubas vai strīdi par sertificētās sēklas kvalitāti vai atbilstību kategorijai, vienmēr var pieaicināt ekspertu no VAAD. Tikai sertificēta sēkla dod audzētājam tiesības iesniegt sūdzību un saņemt kompensāciju par sēklas partiju, kas neatbilst prasībām.

ĪSTAIS BRĪDIS

Pēdējos gados ir audzis bioloģiski saražoto sēklu apjoms, tomēr tas nav pietiekošs, lai nodrošinātu visām laukaugu sugām tādu apjomu, par kādu tiek prasītas atļaujas Valsts augu aizsardzības dienestā konvencionāli sagatavoto sēklu izmantošanai.

Ir īstais brīdis mērķtiecīgi investēt sēklkopības tehniskās bāzes attīstīšanā saimniecībās vai specializētu bioloģisko sēklu ražošanas centru veidošanā. Citās Eiropas valstīs lauksaimnieki var izmantot šo sēklu rūpnieku pakalpojumus vai arī sadarboties ar sēklu sagatavošanas centriem un piegādāt izaudzēto ražu kā izejmateriālu sertificētu sēklu sagatavošanai. Iespējams, mūsu lauksaimnieki nejūtas pārliecināti par savām zināšanām, lai uzsāktu sēklkopības biznesu. Skaidrs, ka, tikai stiprinot zināšanas, varēsim kļūt spēcīgi sēklkopības jomā.

Eiropas *Zalais kurss* paredz bioloģiski apsaimniekoto platību palielināšanu ES no pašreizējiem 8,1% līdz 25% 2030. gadā. Zemkopības ministrija iecerējusi bioplātību palielināšanu Latvijā no pašreizējiem 14,9% līdz 25%, savukārt LBLA izvirzījusi 30% mērķi.

Jaunā bioloģiskās lauksaimniecības regula Nr. 2018/848, nosaka pārejas perioda, kurā atļauts izmantot nebioloģisku sēklu, noslēgumu 2036. gadā. Vai Latvija spēs nodrošināt nepieciešamo sēklu pašpatēriņu un apgādāt citas ES dalībvalstis, vai arī kļūsim atkarīgi no citu valstu piedāvājuma? Pašlaik, 2022. gadā, mums vēl ir iespējas izvēlēties labāko attīstības scenāriju.

Kādas ir sertificētu sēklu priekšrocības?

SERTIFICĒTAS SĒKLAS – DROŠAS SĒKLAS

Slimību izturība, ziemcietība, veldres izturība, auguma garums, olbaltumvielu un tauku saturs u.c. pazīmes, pirmkārt, ir atkarīgas no šķirnes ģenētiskā potenciāla. Visas šīs īpašības ļauj runāt par šķirnes unikalitāti – atšķirīgumu. Pilnu atlases un izvērtēšanas procesu izgājušās šķirnes stabili nodrošina savu īpašību pārmantošanos no paaudzes paaudzē. Sēklu sertifikācijas procesā pārbauda, vai sējai izmantotā sēklu partija nāk no atzīta, uz lauka iepriekš pārbaudīta šķirnes sējuma. Tas dod vēl papildu garantiju, ka sēkla atbilst šķirnei. Iegādājoties augstāko kategoriju sēklu, audzētājam ir drošība, ka tiks iegūts šķirnei atbilstošākais un potenciāli ražīgākais sēklas materiāls.

VESELĪGĀKAS SĒKLAS, VESELĪGĀKI AUGI

Sertificētām sēklām ir garantēta labāka veselība, kas līdzās digitspējai ir viens no augstas ražas priekšnosacījumiem. Tāpēc sēklu laukos uzrauga slimību izplatību un sēklu ieguvei izmanto tikai veselīgākos sējumus. Piemēram, putošā melnplauka pilnībā iznīcina vārpā esošos graudus, bet sporas saglabājas uz blakus esošo vārpdu veselajiem graudiem, lai inficētu tos nākamajā gadā. Melnie graudi rudzu vārpā atņem spēku augam un rada ne tikai dzīvniekiem un cilvēkam kaitīgus sklerociju piemaisījumus ražā, bet būtiski samazina kopējo lauka ražību. Slimību inficētā sējumā ir augsts risks slimību ierosinātājiem saglabāties iegūtajā sēklas materiālā. Pirms sējas ir iespējams novērtēt kādu slimību ierosinātāji ir saglabājušies sēklas materiālā (VAAD mājaslapā pieejama informācija, kurus slimību ierosinātājus var identificēt dienesta laboratorijā). Zinot slimību ierosinātāju daudzveidību un daudzumu sēklas materiālā, var pieņemt lēmumu par sēklas pirmssējas apstrādes lietderību ar bioloģiskiem preparami, kas traucē sēju slimību ierosinātāju attīstību.

GARANTĒ ŠĶIRNES TĪRĪBU

Sertificētās sēklas garantē atbilstību standartam, kas regulē tīrību no citu šķirņu piemaisījumiem. Viendabīgs, tīrs šķirnes sējums nodrošina visu augu vienlaicigu attīstīšanos un nobriešanu, iegūtajai ražai ir arī viendabīga kvalitāte. Šķirnes tīrība nav būtiska tikai audzētājam – tikpat svarīga tā ir lauksaimniecības produktu pārstrādātājiem, lai izaudzēto izmantotu noteiktam mērķim. Sākotnēji šķirnes tīrību sējumos uzrauga selekcionāri, sertifikācijas procesā – VAAD inspektori. Sevišķi svarīgi šķirnes tīrību saglabāt svešapputes augiem, rudziem, tauviniežiem u.c., ievērojot noteiktas attāluma izolācijas prasības, lai šķirnes nesaziedētos.

PIEMAISĪJUMU KLĀTBŪTNE – TUvu Nullei

Sertificētās sēklās stingri ierobežota citu kultūraugu sēklu klātbūtne, kas garantē labas pārdošanas iespējas, jo arī pārstrādes uzņēmumi ir svarīgs izejvielu viendabīgums. Sēklaudzēšanas mērķis vienmēr ir samazināt piemaisījumu klātbūtni līdz nulles vērtībai. Citu kultūraugu sēklas ir grūti atšķirojamas arī ar tīrīšanas iekārtām. Tādēļ sēklkopībā ir stingra sēklu ražošanas procesa kontrole – sākot no visu iekārtu regulāras tīrīšanas līdz vairākkārtējai ravēšanai sējumā.

ATBILSTOŠĀ DĪGTSPĒJA

Dīgtspēja ir pirmais nosacījums, lai sējumā būtu pēc iespējas vairāk normālu un spēcīgu augu. Tā kā arvien biežāk dažādiem kultūraugiem rekomendē samazinātas izsējas normas, laba dīgtspēja klūst par arvien būtiskāku sēklas kvalitātes rādītāju. Dīgtspēja cieši saistīta ar dīgšanas enerģiju – sēklu dīgšanas ātrumu. Dīgtspēju mēra procentos, un dažādu kultūru sēklaudzēšanas noteikumos minētas minimālās prasības, lai sēklas atbilstu sertifikācijas kritērijiem, piemēram, graudaugiem tie ir 85%. Oficiāli atzītus dīgtspējas rezultātus, precīzi ievērojot šīs analīzes izpildes metodiku, veic VAAD laboratorijas.

Tēma. Bio sēklas

BRĪVAS NO NEZĀLU SĒKLĀM

Sertificētās sēklas atbilstoši kategorijai ir tīras no nezālu sēklām. Saimniecības sējumos līdzās aug gan kultūraugi, gan citas savvaļas sugas, veidojot vienotu biocenozi. Tomēr saimniekošanas veiksme lielā mērā ir atkarīga no saimnieka prasmes radit kultūraugam labvēlīgākos augšanas apstākļus, neļaujot citām agresīvākām sugām nemit virsroku. Lai neievazātu saimniecības laukos jaunas agresīvas nezālu sugas, pirmais nosacījums ir izmantot no nezālēm brīvu sēklas materiālu. Cīņā par augšanas vietu, ūdeni un barības vielām savvaļas sugas bieži vien ir spēcīgākas par kultūraugu, būtiski samazinot tā ražību un vienlaikus palielinot agresīvo sugu sēklu krājumus augsnē. Daudzu nezālu sēklas ir grūti nodalāmas ražas tiršanas procesā, tāpēc par to ierobežošanu jādomā savlaicīgi ar dažādiem agrotehnikas paņēmieniem. Īpaša nezālu grupa ir karantīnas nezāles, kuru ierobežošana ir sevišķi grūta, to klātbūtne sertificētās sēklās nav pieļaujama.

IZLĪDZINĀTS SĒKLU RUPJUMS

Sertificētās sēklas ir izlīdzinātas pēc to rupjuma. Vienāds sēklu rupjums nodrošina to vienlaicīgu sadīgšanu, vienmērīgu turpmāko sējuma attīstību un iespējas ievērot optimālus sējuma kopšanas termiņus vegetācijas periodā. Sēklas partijai jābūt sašķirotai pēc sēklu izmēra. Nākamajai ražai ir ļoti svarīgs pats iesētās sēklas augšanas sākums. Tas ļauj pareizajos termiņos veikt visus audzēšanas tehnoloģijās paredzētos darbus, samazina nezālu izplatību un nodrošina vienlaicīgu kultūraugu nobriesanu. Graudaugu un zālaugu sēklu ražotāji paši var regulēt sēklu rupjumu, izvēloties sietus ar attiecīgiem acu izmēriem. Sertifikācijas gaitā VAAD laboratorijā sēklu partijas paraugam nosaka 1000 graudu masu.

PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA – KONSULTĀCIJAS

Sertificēto sēklu pievienotā vērtība ir profesionālas konsultācijas. Iegādājoties sertificētās sēklas, iespējams saņemt šķirņu pārstāvju un citu ekspertu konsultācijas par šķirnei raksturīgo reakciju dažādos audzēšanas apstākļos. Sertificētās sēklas ražotāji parasti ir pietiekami kompetenti un spēj sniegt audzētājiem padomus un norādes, kā no izvēlētās šķirnes iegūt pēc iespējas lielāku ražu vai labākas kvalitātes produkciju. Tā ir laba prakse, ka audzētājs ar saviem jautājumiem var vērsties tieši pie selekcionāra. Pirms šķirnes izvēles vēlams uzzināt, vai tā ir iekļauta Latvijas Augu šķirņu katalogā, kā arī iepazīties ar saimniecisko išķēršanu novērtēšanas testa rezultātiem, kas iegūti, veicot šķirņu novērtēšanu 2-3 gadus dažādos Latvijas reģionos.

Uzzinai

Izmaiņas vispārējo atļauju izmantošanā

Daiga Bajale, Valsts augu aizsardzības dienesta Sekļu kontroles departamenta direktore

Biologyiskās lauksaimniecības pamatpostulātos ietilpst nosacījums, ka produkcijas ražošanai tiek izmantots bioloģiski audzēts sēklas un pavairojamais materiāls. Tikai gadījumos, ja nav iespējams atrast nepieciešamo bioloģiskas izcelsmes pavairojamo materiālu, pieļaujama konvencionālās izcelsmes materiāla izmantošana.

Atkarībā no nepieciešamās augu sugas konvencionālā pavairojamā materiāla izmantošanai šobrīd tiek piemēroti divi atšķirīgi procesi. Ir sugas, kam pašlaik ir izsludināta vispārējā atļauja izmantot konvencionālo sēklas materiālu. Sarakstu atradīsiet Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) tīmekļvietnē registri.vaad.gov.lv. Svarīgi atcerēties, ka bioloģiskās lauksaimniecības regulējums paredz pakāpenisku atteikšanos no vispārējās atļaujas izmantošanas.

Savukārt pārējām sugām noteiktā termiņā VAAD jāpieprasa individuāla atļauja konvencionālās sēklas materiāla izmantošanai un jāsamaksā valsts nodeva (VAAD e-pakalpojums, pieejams šeit: <https://bit.ly/34jTcIi>).

Pieprasot individuālo atļauju, jāpārliecinās, vai konkrētās sugas pavairošanas materiāla izmantošanai bioloģiskajā lauksaimniecībā nav jau piešķirta vispārējā atļauja. Kā arī jāiepazistas ar bioloģiskas izcelsmes pavairošanas materiāla piedāvājumu (registri.vaad.gov.lv > Pieejamo bioloģiskās lauksaimniecības sēklu un veģetativās pavairošanas

materiāla datu bāze). Tāpat jāpārliecinās, vai ir atbilstošs atļaujas pieprasīšanas termiņš saskaņā ar Ministru kabineta 26.05.2009. noteikumu Nr. 485 *Bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtība* 32. un 39. punktu.

Aicinām izmantot e-pakalpojumu zemkopības nozares e-pakalpojumu vietnē: epakalpojumi.zm.gov.lv. Izmantojot šo platformu, atļauju saņemsiet ātrāk, lētāk (bez pasta izdevumiem) un bez iespējām kļūdināt (pieprasot sugai, kurai atļauja nav vajadzīga), kā arī platformā iespējams veikt attiecīgās valsts nodevas nomaksu.

Lai nodrošinātu bioloģiskas izcelsmes sēklu tirgus attīstību un pakāpenītā bioloģisko sēklu klāstu un pieejamību, ar 2022. gada 1. janvāri stājies spēkā ES regulējums*, nosakot, ka tiem bioloģiskajiem lauksaimniekiem, kas izmanto vispārējo atļauju, jāveic izmantotā daudzuma uzskaitē. Tas nozīmē, ka lauksaimniekiem jāuzskaita katras izmantotās konvencionālās sēklas pozīcijas daudzums – pa sugām (ja būtiski – arī pasugām) un šķirnēm (ja tādas pastāv un ir nozīmīgas ražošanā).

Pašlaik VAAD sadarbībā ar Zemkopības ministriju un bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām izstrādā uzskaites formu (nākotnē e-riku), kas būs jāaizpilda saimniecibām. Iegūtie dati tiks izmantoti bioloģiskās izcelsmes sēklu tirgus attīstības veicināšanai.

*Komisijas deleģētā Regula (ES) 2020/1794 (2020. gada 16. septembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/848 II pielikuma I daļu groza attiecībā uz pārejas un nebioloģiska augu reproduktīvā materiāla izmantošanu.